

Paluu politiikkaan

Yhteiskunta ei muodostu yksilöistä.

Ratikkavaalit

Julkaistu **4.6.2021**

Aurajoen rantaraitilla ja vaalikojuilla on kaksi asiaa, joista minulta on kyselty vaaliehdokkaiden kantaa: rakentaminen ja ratikka. Rakentaminen yhdistää ja ratikka jakaa mielipiteitä. Näiden kahden kysymyksen välillä voi nähdä myös yhteyksiä. Raitiotien varrelle pitää rakentaa ja ratikka parantaa joittenkin entisten asuinalueiden yhteyksiä. Se voi myös huonontaa yhteyksiä muualla.

Kun puhutaan rakentamisesta, rakennusyhtiöiden vallankäyttö ja piittaamattomuus kaavamääräyksistä ärsyttää monia äänestäjiä. Vasemmistoliiton kannattajien lisäksi samanlaisia tuntemuksia löytyy muidenkin puolueiden kannattajilta ja ehdokkailta. Rakennusyriyten kannalta olisi tietysti parempi, jos tämän sijasta puhutaan ratikasta.

Useampi äänestäjä onkin ilmoittanut, että muuten ehdokas on valittu, mutta kanta ratikkaan on vielä selvitetävä. Turun raitiotie nousee kärjekkäästi esille useasta syystä. Muutama ehdokas on tehnyt sen vastustamisesta äänekkään puheenaiheen. Myös mediassa ja vaalikoneissa sitä käsitellään puolesta tai vastaan -asiana. Ratikka on yhtä aikaa helppo ja kimurantti asia. Puhumalla siitä törmää kuitenkin samalla moneen muuhun kiisteltuun asiaan, kuten kunnan taloudenpitoon, kaupungin kehittämisen visioon, ympäristöarvoihin ja kaupungin suunnitteluun.

Päätin yrittää ottaa selvää siitä, mistä kaikesta puhutaan, kun puhutaan Turun ratikasta. Kävin läpi Vasemmistoliiton turkulaisten ehdokkaiden vastauksen YLE:n vaalikoneessa. Yle oli laittanut turkulaisille seuraavan väitteen (numero 21): ”Turun on luovuttava raitiotien rakentamisesta, sillä se on liian kallis investointi.” Vastaus oli pakko valita neljästä vaihtoehdosta: joko olit täysin tai jokseenkin samaa mieltä tai eri mieltä. Keskimmäisiä vaihtoehtoja, kuten ”ei osaa sanoa” tai ”se on monimutkainen kysymys”, ei ollut. Sen sijaan oli kyllä mahdollisuus täydentää vastausta sanallisesti. Vasemmistoliiton ehdokkaista 77 oli vastannut. Jakautuma oli seuraava: Täysin raitiotiestä luopumisen kannalla oli 10 ja täysin raitiotiehankkeen puolella oli 23 vastaajaa. Lievemmin ja ehdollisemmin samaa tai eri mieltä oli 44 vastaajaa, heistä enemmistö oli hankkeen säilyttämisen puolella.

Mielestäni paljon kiinnostavampia kuin tarkat luvut olivat sanalliset perustelut, joita oli etenkin ehdollisissa vastauksissa. Ne kuvastavat, kuinka monella tavalla ratikkaa voi politisoida. Tiivistän seuraavassa ratikkakeskustelun suurimpia kysymyksiä. Vaikka tässä aineistona ovat vain Vasemmistoliiton ehdokkaiden vastaukset, väitän, että samat jännitteet löytyvät muiltakin kentiltä.

Puhutaan rahasta

Kaikki ovat yhtä mieltä siitä, että raitiotie on kallis. Siitä kuinka kallis se olisi, on erilaisia käsityksiä. Osa on vakuuttunut siitä, että ympäristösyistä ja kaupungin kasvun vuoksi se on kuitenkin välttämätön hanke ja että hankkeeseen saa rahaa myös valtiolta ja Euroopan Unionilta. Osa luottaa, että raitiotie maksaa itsensä takaisin pitkällä tähtäimellä. Kunta voi saada osan rahoista myymällä rakennustontteja. Toiset taas pelkäävät, että kallis hanke vie varoja kaupungin muusta toiminnasta ja johtaa välttämättömien palvelujen leikkauksiin. Tämä luo painetta verojen korotuksiin, jolloin kaikki kaupunkilaiset maksavat vain muutamia kaupunginosia hyödyttävän investoinnin.

Puhutaan joukkoliikenteestä

Joukkoliikenteestä ja ympäristötavoitteista keskustellaan useilla "raiteilla". Yhdessä ratikka on keskeinen osa joukkoliikenteen ympäristöystävällisistä kehitystä. Se käyttää sähköenergiaa ja auttaa ilmastonmuutoksen torjumisessa. Se myös vähentää autonrenkaiden mikromuovijätteen joutumista ympäristöön.

Toisessa ajatuskulussa luotetaan siihen, että löytyy myös parempia joukkoliikenteen ratkaisuja. Raitiotie on kuitenkin jäykkä ja joustamaton ja se vaatii muun joukkoliikenteen sovitamista siihen, minkä vaikutukset ovat pelottavia. Entinen joukkoliikenne menee sekaisin ja monien paikkojen yhteydet heikkenevät. Sähköbussit olisivat joustavampia ja niitä lisäämällä voidaan Turun kokoisen kaupungin liikenne hoitaa pitkän aikaa paremmin. Turun joukkoliikennettä koskevien suunnitelmien luotettavuutta epäillään ja niissä pitäisi tarkastella enemmän joukkoliikenteen eri vaihtoehtoja.

Puhutaan tasa-arvosta

Ratikan vaikutuksia tasa-arvoon katsotaan myös useammasta suunnasta. Yksi suunta on se, että ratikka helpottaa vain muutamien alueiden liikenneyhteyksiä ja koskee vain pientä osaa kaupunkilaisista. Bussit voivat ottaa joustavammin huomioon eri alueiden tarpeet. Toisesta suunnasta voi katsoa, kuka hankkeesta saa hyötyjä. Raitiotie tarvitsee paljon uusia asuinalueita ja se tuo suuria hyötyjä muutamien alueiden rakentajille ja maanomistajille. Asumisen hinta näissä paikoissa nousee.

Puhutaan suunnittelusta

Turulla on surkea maine investointihankkeiden kustannusten karkuun päästäjänä. Ratikka on niin iso investointi, että sen hintaa ei tiedetä. Jos joku luulee tietävänsä, hän ei ole uskottava. Ei tiedä, tuleeko siitä ”kallis vai hirmu kallis”. Lupaukset kaupungin projektihallinnan kohentamisesta tai tarjouspyyntöjen asiantuntemuksen lisäämisessä eivät ole vakuuttaneet. Parannusehdotuksia ovat sekä parempi suunnittelu että kustannuskuri, ja vielä opin ottaminen muualla onnistuneista hankkeista. Tampereen raitiotien rakentaminen mainitaan myönteisenä esimerkkinä.

Itse raitiotiehankeeseen suunnittelusta löytyy monenlaisia puutteita. Seudullinen yhteistyö naapurikuntien kanssa ei suju, vaikka näin iso hanke pitäisi toteuttaa yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Eiväthän liikennetarpeet noudata kuntarajoja. Lisäksi raitiotietä on suunniteltu irrallaan muusta joukkoliikenteestä. Lähijunan mahdollisuus on pohtimatta; On jo olemassa raiteet Kupittaa ja keskustan kautta satamaan. Varissuon kohdalla suunnitelmien eteneminen on merkinnyt huononnuksia. Ei ole otettu huomioon asukkaiden todellisia tarpeita.

Puhutaan Turun imagosta

Lopuksi tulee iso ja yleinen puhe tulevaisuudesta, joka on tehty toiveista ja uhkista. Ratikan kohdalla käsitykset ovat todella vastakkaisia ja ratikan monien ulottuvuuksien ristiriidat tiivistyvät sitten mielikuvissa utopiaksi tai dystopiaksi. Toiset näkevät ratikan osana Turun tulevaisuutta modernina ja kehittyvänä kaupunkina, johon kuuluu ympäristöystävällinen ja tehokas joukkoliikenne. Toiset taas näkevät kauhukuvan, että raitiotie vie resurssit, johtaa palvelujen heikentämiseen ja pysäyttää kaupungin muun kehittämisen. Lisäksi se voi osoittautua vanhanaikaiseksi, epätasa-arvoa lisääväksi ja kehitystä jäykistäväksi teknologiaksi, josta muodostuu Turulle iso mainehaitta.

Kun puhutaa ratikasta, puhutaan muustakin

Oma kantani vaalikonetta täyttäessäni oli keskeneräinen. En ollut hirveän perehtynyt asiaa koskeviin suunnitelmiin, kuten ei moni muukaan ehdokas. Julkisen keskustelun kautta tunnistin joitakin suunnitelman piirteitä ja olin valmis oppimaan asiasta lisää. Jollakin tavalla ymmärrän edelleen monia ratikkaan liitettyjä intohimoja, niin tulevaisuuden innostusta kuin nykyhetken pelkojakin. Samalla on minullakin melkoisesti epäluottamusta siihen, että Turun kaupungin johto olisi hoitanut asiaa avoimesti ja asukkaita tasaveroisesti kohdellen. Nyt taloustilanne pakottaa joka tapauksessa jatkoajalle. Puhutaan vaan edelleenkin ratikasta, mutta muistetaan, että

samalla on puhe muustakin.

- Hesari seuraa ja tekee omia tulkintojaan turkulaisten touhuista.

Kategoria(t): **kaupunki**, **politiikka**. Avainsanat(t): **ratikka**. Kirjoittaja: **Jukka Oksa**. Lisää **kestolinkki** [<https://paluupolitiikkaan.fi/?p=337>] kirjanmerkkeihisi.